

Ангел Золоте Волосся (стислий переказ)

Зірка Мензатюк

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Головна героїня повісті – дівчинка Галинка Супрун, яка живе у Києві і навчається у 4-Б класі. Останні три місяці її молодший братик Степанчик (Галя називала його Стаканчик) хворів. Взимку братик на ковзанці зламав ніжку. То був складний перелом, на ніжку приладнали якийсь жахливий апарат. Братик весь час перебував у лікарні. Мама змарніла і вже збиралася звільнитися з роботи. Тато ходив на роботу, але грошей завжди не вистачало.

Якось Галя верталася з лікарні додому і зайшла у Михайлівський Золотоверхий собор. Дівчинка колись бувала там з бабусею Вірою. Галя купила свічку і поставила перед іконою з ангельським воїнством. Передній ангел дивився прямо на Галя, ніби хотів спитати, чого вона прийшла.

Зайшовши у свою кімнату, Галя побачила справжнього ангела. Він був спокійний і замріяний, мав світле волосся, що сягало плечей. Його лагідне обличчя вона вже десь бачила, як і світлі кучері навколо лица, і схилену в задумі голову. Ангел сказав називати його просто Ангел Золоте Волосся, бо його справжнє ім'я старе і не модне. Галя наважилася спитати, хто його так назвав, і Ангел відповів, що то дуже давня історія, що це сталося через хлопчика, Галиного ровесника, якого батько привів вчитися. Галі стало цікаво, яким був той хлопчик. Ангел сказав, що Галя може його побачити.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Разом з Ангелом дівчинка помандрувала у минуле. Вони опинилися на кручі, під якою синів Дніпро. У цій місцині саме будували церкву. На кручу вибрався рудоголовий нестрижений хлопчина в латаній-перелатаній одежі. Звали його Остап, і він приніс робітникам воду. Почувши неподалік розмову людей, Галя зрозуміла, що бачить Києво-Печерську лавру. Точніше те, з чого лавра починалася. Потім Галя побачила, як якийсь сільський дядько привів сина – хлопчину, який вмів гарно малювати. Поки батько пішов шукати ігумена, Остап, який щойно приніс майстрам води, почав розмовляти з хлопцем. Остап любив багато говорити, тож почав розповідати історію про те, як варязький княжич Симон побачив у видіннях цю майбутню церкву. Сам Остап був сиротою, а ігумен Никон прийняв його сюди допомагати. Хлопчик був вражений

розповідями Остапа. Прекрасна церква, будівництво якої перетворилося на низку чудес, заповонила його уяву. Тим часом з-за собору вийшов старий чернець на ім'я Матвій. Побачивши хлопця, він назвав його Алімпієм і прорік, що той в монастирі знайде славу і благодать. Коли отець Матвій пішов, Остап сказав, що так і буде, бо цей чернець вміє пророкувати! З'явився ігумен Никон – літній чернець, і повів хлопця до майстрів-художників. Ті перевірили вміння хлопця і були вражені його вміннями. Коли всі знаходилися у церкві, на мозаїчний образ Божої Матері впало світло, і він засяяв, аж засліпив. Над віттарем з'явився голуб, і всі подумали, що то Святий Дух. Хлопчик був вражений видовищем і вирішив стати ченцем, тільки б малювати.

Галя опинилася вдома. Ангел був поруч. Дівчинка чомусь вирішила, що ніякого дива не відбулося, та Ангел сказав, що кожен бачить те, що він здатний побачити. Галя навіть вважала, що того хлопчика подобою дива заманили в монастир. Ангел сказав, що насправді сталося аж три дива: Галя перенеслася в минуле, побачила ангела і появу Святого Духа. Перед відходом Ангел попросив Галю постаратися знаходити добре в тому, що є.

Наступного дня у класі діти розповідали про найвідоміші храми Київської Русі. Вчителька Катерина Петрівна викликала Галя. Спершу дівчинка хвилювалася, але потім почала розповідати про Успенський собор Києво-Печерської лаври, бо ж бачила його на власні очі. Вчителька була вражена розповіддю і назвала Галя майбутнім істориком чи мистецтвознавцем. Дівчинка отримала дві дванадцятки і летіла додому, немов на крилах, щоб похвалитися оцінками. Та вдома знову плакала мама. Вона розповіла, що в Степанчика ніжка не зрослася, тож доведеться робити другу операцію. Братик міг залишитися калічкою. Галя сказала мамі, що все буде добре, бо вчора бачила ангела. Маму це дуже налякало, батьки влаштували Галі виховну лекцію про те, що треба розуміти, до чого можуть призвести необдумані фантазії.

У школі вчителька попросила Галя залишитися після уроків. Дівчинка думала, що отримає чергове зауваження в щоденнику, бо це була нова вчителька, з якою Галя ніяк не могла налагодити стосунки. Та вчителька вже знала, що в Галиній сім'ї біда, тому легенько обняла її й говорила щось тихе і ласкаве. Галя раптом збагнула, що не почуває до вчительки неприязні. Тепер Галя жаліла, що раніше грала вчительці на нервах.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Ангел більше не з'являвся, а Галя мала до нього цілу купу питань. Найголовніше – чи одужає Степанчик. Якось тато приніс Галі подарунок від бабусі Віри – альбом "Мистецтво Київської Русі". У ньому дівчинка побачила Ангела Золоте Волосся. То була його ікона. Про що свідчив і підпис: "Архангел Гавриїл (Ангел Золоте Волосся)". Так ось чого ангел видався їй знайомим! Галя бачила його раніше в альбомі бабусі. Ікону було написано в дванадцятому столітті. Дівчинка здогадалася, що ікону намалював Алімпій, бо ставши художником, він малював наприкінці XI – на початку XII століття. Усе

збігалося.

Ввечері прийшла мама і сказала, що лікарі радять робити операцію в Німеччині. На це потрібно тридцять тисяч євро. Щоб Степанчик не залишився калікою, вони мусили знайти ці гроші.

Тепер Галя думала про те, де взяти гроші. У школі вона побачила через вікно, як якийсь чоловік, що спинив своє авто перед школою, протирав забризкане лобове скло автомобіля. Дівчинка повернулася зі школи, взяла чисту губку і пластмасове відерце, набрала в нього небагато води і побігла до метро. На Поштовій площі, під світлофором, Галя почала мити лобове скло. Спершу Галя не могла відважитися підійти до котрогось автомобіля, а потім заробила свої перші дві гривні. Галі давали хто гривню, хто дві, а один водій простягнув їй п'ятдесятку. Але на цьому удача закінчилася. Галя загаялася біля машини, ввімкнулося зелене світло, машини рушили й зім'яли відерко. Хлопець, що спинився біля пішохідного переходу, почав розмовляти з дівчинкою. Він був Галин ровесник чи, може, трошки старший. Коли Галя розповіла про хворого братика, хлопець порадив їти просити гроші у метро, а потім запропонував піти випити теплого чаю. Він повів Галю у МакДональдс і вихопив у неї п'ятдесятку. Хлопець замовив для них обох чай і смажену картоплю, а здачу сховав собі в кишеню. За чаєм хлопець розповів Галі, хто такі емо, бо й сам був майже таким. Емо - значить, емоційний, таким людям важко жити, бо світ жорстокий, а вони вразливі. Вони не витримують, у них депресія. Галя сказала, що їй один знайомий казав, що у всьому треба знаходити хороше. Коли хлопець запропонував замовити ще щось, Галя без жалю попрощалася, бо їй було шкода грошей, які витратила на чай.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Вдома Галя підрахувала, що заробила лише вісім гривень, хоч могло б бути п'ятдесят вісім. Дівчинка почала робити домашнє завдання, але потяглася до альбому про мистецтво Київської Русі. Розкривши його навмання, побачила Богоматір Оранту, яку намалював близько 1114 року художник Аліпій. Чи це не той хлопчина, якого показав їй ангел? Тато пояснив їй, що ім'я художника Аліпій пишуть по-різному: Алимпій, Алімпій, Аліпій або й Олимпій. Це знаменитий художник Київської Русі. Він був ченцем Києво-Печерської лаври. Галя тепер знала, що Алимпій таки став ченцем. Повірів у диво, якого, може, й не було. Він звікував вік у самоті, в темній, холодній, тісній печері.

Наступного дня Галя пішла просити гроші у метро. Вона мала шматок картону, на якому було написано: *"Люди добрі, допоможіть моєму братикові Степанові! На операцію потрібно 30 000 євро."* Галя почувала сором, але йшла вагоном. Дехто давав гроші, а хтось говорив, що батьки не дивляться за дітьми, бо вже й дитину заставили просити. Раптом Галя побачила свою вчительку Катерину Петрівну, а біля неї була ще й однокласниця Галі - Сабіна. Сабіна була з багатї сім'ї, постійно хвалилася в школі, у яких країнах побувала. Вчителька була вражена, вона запропонувала вийти з вагона.

Галя слухняно подалася за Катериною Петрівною. Найбільше Галя боялася, що Сабіна розкаже про це в школі. Вчителька повела Галю додому, а Сабіні сказала, що про цей випадок не треба нікому розказувати. Галя не вірила, що Сабіна не розповість у школі про цю ганьбу.

Катерина Петрівна взяла Галю за руку й повела додому. Там вона розповіла Галиній мамі усе. Потім вернувся тато. Дізнавшись про Галин вчинок, він бушував, а мама намагалася заспокоїти його. Батьки сварилися, а Галя тихенько плакала в своїй кімнаті.

Наступного дня Галя переконалася, що Сабіна нічого не розповіла однокласникам. Дотримала обіцянки, яку дала Катерині Петрівні. Сабіна порадила Галі, що її батьки можуть взяти кредит, а батько Сабіни порадить їм, як його вигідніше оформити. Галя подякувала, бо це справді було гарне рішення. Галя завжди вважала Сабіну гордячкою, а вона була зовсім інакша. Співчутлива, щира. Ще й уміла берегти таємниці.

Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Якось Галя пішла у лікарню до братика. Поки вона мила руки в туалеті, мимоволі підслухала розмову прибиральниці та Степанчикової лікарки. Лікарка Ольга Миколаївна просила прибиральницю Валентину Петрівну прибрати в палаті, бо Степанчик розкришив булку. Прибиральниця спитала лікарку, чому хлопчика не виписують, адже з таким діагнозом не виліковуються. А малий вередує, та плаче, та розкидає, тож краще виписати його. І Німеччина йому не допоможе, тільки дарма батьки потратяться. Ольга Миколаївна щось заперечила, але плюскіт води заглушив її слова. Коли жінки вийшли, Галя стояла, мов облита холодною водою. Невже братик залишиться калічкою? Вдома Галя подумала, що правду казав той хлопчик-емо: життя нікчемне. А вона вже було повірила в щастя. Намагалася помічати хороше, бо так радив Ангел Золоте Волосся. Може, він справді тільки привидівся, як вважала мама.

Раптом у кімнаті з'явився Ангел. Він сказав, що мусить ще раз вернутися у минуле, і запропонував дівчинці йти з ним. Вони опинилися на тому самому місці на кручі, але Успенський собор давно добудували. Алимпій став ченцем з бородою, був вродливий, але хворий. Через хворобу він підвів поважного замовника: пообіцяв йому велику ікону Богородиці для іконостасу та й досі не намалював, бо захворів. Також Алимпій вмів зцілювати своїми фарбами від ран та виразок.

Галя стала свідком того, як до Алимпія прийшов багатій Брячислав з дружиною і дітьми. Саме він замовляв ікону, яку Алимпій не встиг намалювати. Багатій був розлючений, бо хотів, щоб до свята Успіння було зроблено, адже запросив на посвяту церкви самого князя. Алимпій просив пробачення, говорив, що відчуває наближення смерті. Потім він сказав, що Бог може одним словом сотворити ікону Своєї Матері. Але багатій не збирався чекати Божої утіхи. Він сказав, що всім розповість, як Алимпій обдурих його. Галя не могла стриматися, тому схопила грудку землі і пожбурила в багатія, друга грудка полетіла в його дружину. Ангел схопив Галю за руку, і в ту ж

мить вона відчула, що знову кудись переноситься. Дівчинка подумала, що додому.

*Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Галя та Ангел Золоте Волосся опинилися у келії Алимпія. Він лежав хворий. До нього зайшов чернець Євстафій, він приніс Алимпію поїсти. Галя впізнала Євстафія – це колишній монастирський служка Остап. Він був такий же рудий і кругловидий, і очі його поблискували весело та жваво. Євстафій говорив про те, як гарно Алимпій провчив боярина, коли грудки самі полетіли в його голову. Алимпій сказав, що не розуміє, як це сталося, а потім пильно подивився в куток, у якому стояла Галя, і їй здалося, що він її бачить. Художник сказав, що важко йому буде помирати, бо ж заборгував ікону, підвів поважного чоловіка.

Коли Євстафій пішов, Алимпій спробував хоча б заґрунтувати дошку, та сил у нього не було. З жалем поглянувши на непочату ікону, чернець ліг на убогу постіль. І тоді сам Ангел Золоте Волосся почав малювати саме так, як задумав художник. Він намалював Богородицю з Ісусиком, а у кругах-медальйонах праворуч і ліворуч від Богородиці зобразив двох ангелів. Це була якраз та Панагія, котру Галя знала зі свого альбому.

Алимпія ожив і немов посвіжішав, з його обличчя зійшла жовтизна, і воно стало вродливим і натхненним. Чернець сказав, що став тепер щасливим. Галя не вірила цим словам, адже він – хворий, передчасно постарілий, виснажений недоїданням і надмірною працею. Раптом Алимпій звернувся до дівчинки. Він її бачив. Алимпій пояснив, що щасливий тому, що здобув те, чого найдужче прагнув. Малим мріяв малювати – і малював усе життя. Художник знайшов ще одну дошку і сказав, що зараз має сили намалювати ще одну ікону – Ангела Золоте Волосся. Проте Галя вже летіла через час і простір, вертаючись додому.

*Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*

Дівчинка опинилася у своїй кімнаті. Ангел був з нею і сказав, що Алимпій прожив яскраве і щасливе, хоч і недовге життя. Галя зрозуміла, що Алимпій знайшов своє щастя, хоч і постригся в ченці. Точніше, тому й знайшов, що постригся – іншого шляху до мрії в нього не було. Тепер для Галі найголовнішим було одужання братика. Галя раптом побачила, що Ангел тримає Алимпієвий пензлик, умочений у вохру. Ангел сказав, що забув залишити пензлик, тож доведеться знову вертатися в минуле. Ангел підвівся, і Галя збагнула, що зараз він зникне, скоріш за все назавжди. Він нагадав, що завжди бачить Галю, а вона знає, де можна побачити його.

Наступного дня Галя пішла до лікарні. Професор уже оглянув Степанчика. Мама була щаслива, бо професор подивився ніжку і сказав, що не потрібна ніяка операція. Степанчикову ніжку звільнили від апарата, хлопчик намагався ходити. На ніжці

темніли червонясто-коричневі плями. Мама сказала, що це йод, але Галя знала, що то вохра. Вона згадала вчорашні відвідини ангела: Алімпієві фарби лікували рани й виразки.

Мама сказала, що всі сім'я поїде в Одесу або в Крим, бо треба, щоб Степанчик зміцнів і загартувався. Галя знову почала вірити, що життя прекрасне. Дівчинка шкодувала тільки про одне: що не можна розповісти мамі про Ангела Золоте Волосся. Галя подумки подякувала Ангелу, бо знала, що він читає її думки.

*Стислий переказ скорочено, автор: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*